

սին ապարանքը կ'երթայ շնորհակալութեան համար, ինչպէս նաեւ քանի մ'օրէն ալ նորէն կայս. պալատը պիտի երթայ առ ինքն և առ ազգն եղած այս անգին շնորհաց համար երախտագիտական շնորհակալութիւնըն մատուցանելու Ն. կայս. վեռափառութեան:

Ղալաթի 12 օգոս. 1877

... Խմբագիր,

Ի սէր ազգասիրութեան հետեւալը Ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարակելովդ կ'իմեղքեմք:

ԱՌԱՋԻՆ ԵՐԱՅԻԱՅԻՐ

ԵՌԱՄՍԵԱՅ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐՕՏԵԼՈՑ ՕԺԱՆԴԱՆ ԸՆԿ.

Ընկերութիւնս, իւր կարճատեւ ժամանակի աշխատութեան արդիւնքով՝ կատարած հետեւեալ նպատաներն կ'ծանուցանէ Հայ հասարակութեան և իւր բաժանորդաց:

Լուսաւորչական ազդայիններէն որբեւայրի ողբաւ մայր մը իւր երկու մաշուշ որբերովը կարեկցութեան արժանի, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ թաղ. խորհուրդէն վերկայեալ, կ'ընտելեցնէ Բերայի Նիշան թաղ կոչուած թաղի մէջ երկու սենեակով տուն մը:

Պաշտական ազգայիններէն յետին աստիճան աշխատ մանր տղոց տէր ընտանիք մը. վկայեալ Բերայի պապական Ս. Յովհանն Ոսկեբերան եկեղեցւոյ թաղ. խորհուրդէն, կ'ընտելեցնէ վերոյիշեալ թաղի մէջ երկու սենեակով ընտանիք մը:

Բողոքական ազգայիններէն տնանկ ու կարօտ մանր տղոց տէր թշուառ ընտանիք մը, վերկայեալ Բերայի Հ. Աւետարանական եկեղեցւոյ հոգաբարձուաց ժողովէն, կ'ընտելեցնէ ֆէրի գիւղի մէջ երկու սենեակով ընտանիք մը:

Մարդասէր բաժանորդք, որքա կանխաւ իրենց անկեղծ շնորհակալիքը յայտնելով կ'օրհնեն ձեր տուած լուսմաները՝ որ իրենց համար մեծ ուսմանաւորի բարիք կ'գործէ:

Շատերը կ'պնդեն թէ՛ 40 բարայով ինչ կըլլայ, բայց մեք յայտնի ցուցուցինք որ, այն ատոր բարայով ահաւասիկ ասանկ երեք ամսուան մէջ՝ երեք աղքատ ընտանեաց ձրի բնակարան կ'արուի, հապա ո՞րչափ մեծ նպատաներ՝ եթէ Հայ ազգայնաց մեծամասնութիւնը շարաթով անդամ մը այս տասը վարան վճարէ:

Յուսամք թէ աղքատասէր ազգայինք, առանց այլ ևս մեր հրաւերին սպասելու, շուտով պիտի փութան զիրենք ևս այս.

պիտի մարդասիրական գործի մը հաղորդ և նեցուկ ընելու:

Ի դիմաց կրօնաց. օժ. ընկ.

Նախագահ

Գ. Տ. Թերլեան

Նորընտիր քաղ. ժողովը երէկ անդամաց մեծամասնութեամբ իր Ա. նիստն ընելով, դիւանը կազմեց. Բօլոյեան Աւետիս Էֆ. Ատենապետ և Մէրեթէճուլի Յ. Էֆ. Ատենադպիր ընտրելով:

Ազգ. Ընդհ. Ժողովն երէկ գումարեցաւ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ և Նուրեան Էֆ. Ի ատենապետութեամբ:

Օրակարգին անցնելէն առաջ մէկ քանի հարցումներ եղան ուղղեալ առ Ս. Պատրիարքն:

Թորգոմիան Պ. Էֆ. հարցուց թէ վանայ և Ալաշկերտի շրջափնին տեղի ունեցած Հայոց կատարած զէջում մասնաւոր տեղեկութիւն մ'ունի մի:

Ս. Պատրիարքը պատասխանեց թէ Կարնոյ առաջնորդին դրելով, ա՛ռ՝ ևս յոսկապէս քահանայ մը հաներ է այն կողմերը քննութեան, որն որ իր տեղեկագիրը գրած և հաղորդած է Պատրիարքարանին: Սոյն տեղեկագիրը կըսէ թէ Ռուսաց բանակին ետ քաշուելու պահուն, Ալաշկերտի և Պայտգիտի շրջակայ Հայերն տեսնելով որ անհնար պիտի ըլլայ իրենց հանդիստ մնալ այլևս, 2000 ի չափ անձինք իւր քիլիսէի վանահօր հետ Էջմիածին կ'դադրեն, սակայն վերջը Ռուսիոյ մէջ աստ և անդ կըդրիսին հաստատուելու: Իսկ սպանութիւնը ետքէն հան մնացող Հայոց վրայ կատարուած ըլլալու է, որոյ թուոյն վրայօք տեղեկագիրը բան մը չըսեր, և թէ Պատրիարքն ինքն ալ մասնաւոր տեղեկութիւն մը չունի:

Ասոր վրայ փութորիկ մը կը բրթի թէ ինչո՞ւ տեղեկութիւն է՞ ունեցեր, միթէ հաղորդակցութեան միջոց կ'աղակտէր, ևն... որպէս թէ Անդ. Խորհրդարանին մէջ ալ երբ Լորտ Տէրպիլսէր թէ «այս ինչ դէպքին վրայօք տեղեկութիւն մը չէ բուսացած», իսկոյն դորա անկուսմէն ուղած ըլլալին երեսփոխանք:

Ս. Փափաղեան Էֆ. կ'հարցընէ թէ ստոյգ է որ Կարնոյ կուսակալութիւնը նոյն տեղի Հայերէն 50-60 հազարի չափ անձ բռնի զինւորեր է:

Ս. Պատրիարքը յայտնեց թէ Կարնոյ երեսփոխաններէն ստացած վերջին տեղեկութեանցը համեմատ, այդպիսի իրողութիւն մը չկայ, այլ թէ արդէն

30 հազարի չափ Հայեր միշտ ծառայելու և աշխատելու վերայ են օսմ. բանակին՝ նիւթոց փոխադրութեան և ամբուլութեանց շինութեանը համար:

Այս բացատրութիւններէն յետոյ Ս. Պատրիարքն ուրիշ հարցման մ'ալ, որոյ ըլլալը կը կասկածի եղեր, ինքնայօժար պատասխանել կ'փութայ:

«Պ. Լայարտի հետ ունեցած տեսակցութիւնս ինդրոյ և յուզման նիւթ է եղեր, ըսաւ, ես չտեսայ կապոյտ տետրակը, որ ըստ այնմ դատեմ և ըսեմ թէ՛ ստոյգ է կամ ոչ քաղուածքը: Սակայն Հայոց քաղաքականութիւնն արդէն դժուած է, այն է օսմ. կայսրութեան հետ անբաժան մնալ և ընդհանուր բարեօրոյն պահանջել: Ասկէ տարբեր իմաստիւ յայտարարութիւն մը ընաւ չէ եղած, և դուք կ'կարծէք թէ ես Հայոց Պատրիարքայն քանի մար լինի որ դաւաճական վարչութեանց նկատմամբ դահուսակութիւն յայտնէ, որոց բարեօրոյն պէտք ունենալը նոյն իսկ կայս. հրովարտականքն ալ կ'խոստովանին, և որոց դէմ՞ Պ. Լայարտ ինչ հարկաւոր պատիկ աւելի բողոքած է:»

Այս բացատրութիւնէն յետոյ Ս. Պատրիարքը վստահութեան քուէ պահանջեց, զոր չլրանանցաւ տալ նմա ժողովը:

Յետոյ վեհ. Սուլթանին հետ Ս. Պատրիարքին հետ ունեցած Ունկնդրութիւնը մասնաւոր տեղեկագիրով մը հաղորդուեցաւ ժողովոյն, որն որ լսելէն վերջը յանձնաժողով մ'ընտրեց, ի դիմաց ընդհ. ժողովոյն՝ առ վեհ. Սուլթանն մատուցուելով շնորհակալութեան Ուղերձի մը ծրարողիլը խմբագրելու, և յետոյ անցաւ ժողովն իր օրակարգին վիճաբանութեանը, որ պիտի շարունակուի յաջորդ նիստին ալ:

Նոր Գորու մեղ նկատմամբ երէկուան քրած մէկ տկնարկութեան պատասխանը յաջորդութեամբ ցոյց տալու համար թէ ազգին մատնիչն ու դաւաճանը մեք եւք թէ ինքն և իւր ներկայացուցած կուսակցութիւնը:

ԱՁԴ

Յառաջիկայ կիրակի՝ օգոստ. 14. Տօն վերափոխման Ս. Կուսին, Գեր. Տ. Տ. Խորէն Սրբազան Արք. Նոր-Պէյի ձեռնապահ արքի Սրբ. Տ. Բարթողիմէոս Նորապետի վարդապետ Պաղճեան զիւղիս Ս. Սանդուխտ եկեղեցին առաջին անգամ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, ինչպէս նաեւ հետեւեալ օրն՝ Բշիշատակ մեռելոց, Ղալաթիոյ

Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ քուրդիչ Գեր. Տ. Արք. Խորիս Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ վան հոգւոյ Տ. Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոս առաք. քահանայի Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ Սէֆէրեան ի Յէր հանգուցելոյ, և հանդիսաւոր պաշտօն ալ պիտի կատարուի ի ժամ Ս. Պատարագին, զոր ի գիտութիւն բարեպաշտ հասարակութեան կ'փութամք ծանուցանել:

Ի դիմաց թաղ. խորհրդոյ Ատենդպր. Ատենպտ. Սեդէ Զորաբէ. Սեմ. Յովհաննէ. 1877 Օգոստ. 10 Բուսէլի-Հիսար

ՀՆՈՍԱԳՐԱԼՈՒՐԻ

Վիեննա 23 օգոստ.

Պէրլինէն քաշուած հեռագիր մը Գերմանիոյ դատաւանդ իշխանին կողմանէ օսմ. դեսպանին կողմ բողոքելով ընդդէմ իրենց կ'ծանուցանէ, Գերմանիոյ իշխանը Բօժտամի կայսրմը գացած ըլլալով իրեն պահը դիմաւորելու համար: Պ. ալ Պիլմարք արդէն ամսոյս 21 ին օսմ. դեսպանին այցելութեան գացեր էր: Ասիկա բաւական մեծ ապաւորութիւն մը պատճառեց հոս:

Կայսրը և Մտորասի կոմսը քողաքս հասան:

Պիլմարք իշխանին հետ տեսակցութիւն մ'ունենալուն վերայ պաշտած զրոյցը սուտ կը հանեն:

Պէրլին 23 օգոստ.

Պ. ալ Պիլմարք կաթմ յիշաց:

Ս. Բէթերպուրի 23 օգոստ.

Չարին մէկ հրովարտակը երկաթ ուղեւոյ ծառայութեան հետ կրդ. վաշտի մը կազմութիւնը կ'հրամայէ:

Պէրլին 23 օգոստ.

Ազգ. քաղաքագահ զօրաց պատերազմական վիճակի մէջ դրուելուն նկատմամբ դաւաճապետաց յատուկ հրամաններ տրուեցան:

Պաքէշ 23 օգոստ.

Ռուսիոյ կայսրը, որ հիւանդ է, Բուսմանիոյ առաջարկած պայմանները մերժեց:

Պ. Քօկալիսիյան Բուսաց ընդհանուր բանակատեղին դընաց:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԻՐ

Երէկուան հասնող Եւրոպական թերթերն զինւորական շարժումներու մասին շատ ամուլ են, որմէ կ'հասկցուի թէ օտար հեռագրական գործակալութիւններն ռուսական յաղթութիւններ չեն ունեցեր ծանուցանելու, կամ աւելի ստորջն ըսելու համար՝ նշանակութեան

արժանի գործողութիւն կամ շարժում մը չկայ կատարուած որ հաղորդէին :

Ուստի և օտար հեռագիրներն՝ այս շարժում Արեւելեան պատերազմին ներկայ դարձուածոյք վրայ՝ օտար տէրութեանց բռնած գերքերնուն վրայ լըրագրաց ոմանց բրած խորհրդաժողովներն հաղորդելով վերաւանանան, որոց մէջ ամենէն աւելի ուշագրութեան արժանի երեւաց մեզ վիճենայի Նայ Ֆրայ Բրէսէ թերթին գրած հետեւեալ տողերը :

«Տիրացիքի քաղաքակառութիւնը, կրտէ, շատ սուղի պիտի նստի Անգղիոյ և իւր մեծ տէրութիւն մ'ըլլալու համբար կորսնցունելուն պատճառ պիտի ըլլայ : Ասի ոչ խոհական և ոչ ալ իմաստուն քաղաքականութիւն մնէ, ինչու որ մէկ կողմէն քաջալերած պիտի ըլլայ ղրուսիա որ մահմետականութիւնը բռնած բանը ջնջելու համար բացած այս պատերազմը մինչև վերջը շարունակէ, և միւս կողմէն Անգղիոյ անգորութիւնը մատնած ու երեւան հանած պիտի ըլլայ՝ որն որ այլ ևս իւր վայելած ակնածութիւններն ու յարգանքը կ'նստազնայէ :

Ի մի բան Աւստրիոյ մէջ, եթէ ոչ ամենքը, գէթ ամենապատուար մեծամասնութիւնը, խաղաղասէր և սպասողական քաղաքականութիւն մը բռնելուն կողմը կ'գտնուի, մանաւանդ այն պահէն ի վեր յորում ծանրակշիւ իրադրութիւնք ցոյց տուին թէ ղրուսիա այնքան իր կարծածին չափ զիւրու չպիտի կարենայ ընկճել զՏաճկաստան, ինչպէս որ ուստական բանակին ձեռք առնուլ որոշած վերջին միջոցներն ալ բաւական կ'հաստատեն զայս :

Յիշատի ալ, ինչպէս կ'ծանուցանեն Պուքրէշէն հասած հեռագիրքը, Նիքոլա մեծ դուքսը յայտնեց է թէ՝ մեծ գործողութեանց սկսելէ առաջ, միաքն է սպասել որ հասնելիք նոր զօրութիւններովը, որոց թիւը 400 հազարի կ'հասնեն, մինակ իւր բանակին թիւը 250 հազարի կ'հասնի : Եթէ իրօք այդպէս է՝ հիմակուքնէ մինչև ներկայ տարւոյն պատերազմին աւարտը՝ վճռական բան մ'ըլլալիք չունի, և եթէ ուստը իրօք մինչև յառաջիկայ դարնան պիտի սպասեն՝ իրենց յարձակողական շարժմանցի վերսկսելու համար : շատ հաւանական է թէ այն տառն ալ դրամական գումարութեան պիտի արդիւնին :

Տարալոյս չկայ թէ միւսոյն անկարողութիւնը թիւրքիոյ մէջ ալ զգալի պիտի ըլլայ, թէպէտ

Մօրինակ Բօսթի թղթակիցը կըսէ թէ Բ. Դուռը 5 միլիոնի փոխառութիւն մ'ընելու վրայ է, որով պիտի կարենայ սա լամբնայն զօրութեամբ շարունակել պատերազմը : Սակայն ամենէն ճշմարիտը սա է թէ, անգամ մը ներկայ պատերազմը լմնալուն պէս, երկու կողմն ալ միմիայն դեպքանագիտութեանն ու խաղաղութեան պիտի խնդրեն այն լուծումը՝ զոր պատերազմաւ չպիտի կարենան ձեռք ձգել :

—Վիէնայէն Տէյլի թէլեգրաֆին կ'հեռագրեն թէ Աւստրիոյ արգի բռնած գիրքը՝ Գերմանիոյ ազգայնութեանը կը վերջնայուի, որն որ Աւստրիոյ ունեցած գերմանաբարբառ երկիրները ու թրիէսթէ նաւահանգիստ քաղաքը Գերմանիոյ հետ միացնելու կաշխատի եղիւր, Աւստրիա ալ ասոր փոխարէն ստանալիք հատուցումը՝ Տաճկաստանը յաշտելով բաժանելուն մէջ պիտի գտնէ եղեր :

—Լոնտոն Այ օգոստ.— Թայմը և Տէյլի Նիւզը թերթերն, Էսկի Ջաղարայի և Ջըրփանի մէջ քրիստոնէից վրայ տաճկաց բրած կոտորածը տեղեկագրող Պուքրէշի հեռագիրներն կ'հրատարակեն :

Ասոնց պատմածին նայելով, երբ Ռուսք առեր քալիւր են այդ կողմերէն, այն տառն Տաճկներն սոսկալի ջարդ մ'սկսեցին առաջ հաղարաւոր քրիստոնէականք սպաններ, 60 գիւղ 30 եկեղեցի, 500 դպրոց և հիւանդանոց կրակի տուեր արիւր են, մէջը գտնուող ռուս ու պուկար հիւանդներն ալ միատեղ :

Եէնի Ջաղարայի և Հարմանլըի մէջ տեղը՝ երկաթուղւոյ ճանրուն վրայ գտնուած դիւղերէն՝ հաղու ընդամենը 30 հազի կրցեր են փախչելով հագիներին ազատել : Տաճիկ նըշանաւոր ու երեւելի վաճառականներէն շատեր՝ մասնակցեր են այս կոտորածին :

Լոնտոն Այ օգոստ.— Պէրլինէն քաջաւած հեռագիր մը կըսէ թէ Ռուսիա կ'շնայ որ եւրոպական տէրութեանց կողմանէ հաւաքարար բողոք մ'ընել տայ՝ տաճիկ զօրաց ու ժողովրդեան ձեռքը գործուած խոշտովեանց դէմ, իսկ մինչև ցարդէ՛ յաջողած :

Միւս կողմէն անգղ. թերթերն ալ հեռագրեր կ'հրատարակեն, ծանուցանելով թէ Գերմ. կառավարութիւնը ծանր դիտողութիւններ ներկայացուցեր է Տաճկաստանի, իւր գործածանք թուածանցը նկատմամբ, և Դրան՝ ամենաճշգրիտ կարգապահութիւն մը յարգելու բացարձակ հարկաւ պիտի մը պատահիր է :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Սպորտապետութեան դուռը՝ ամբաստանեալ զինուորական հրամանատարները գտնելու համար կազմուած պատերազմ. տառնք այս եշ, որ դուստրուելով, ժամը կին միջոցները Ապտիւրէրիմ բաշա ներկայացիր և հարցաքննութեան սկսուեր է :

—Ատենէ մ'ի վեր մայրաքաղաքիս այլեայլ մեծ մշկիթներուն մէջ կատարուելուն նըման նոյնպէս և յառաջիկայ բշ, որ ալ ժամը Վին միջոցները, Օդ մայրան ըսուած բարձանց վրայ Ղազի Ռալթան Մէհէմէ մէտի շինել տուած քարակիր բեմին (միմպէր) առաջը բարեմաղթութեան աղօթք մը պիտի կատարուի վառ յաղթութեան օսմանեան զինուց և պարտութեան թշնամոյն :

—Ճէրիտէ կըսէ թէ մինչև որ Բ. Դուռը 5 միլիոնի փոխառութիւնն ընէ, առկին համաձայնեալ վրայ է Օսմ. Պանքայէն 1 միլիոնի կանխավճար մը առնելու տարեկան 0/0 ին 10 տոկոսով և 1 յաւճարադրէքով :

—Վիէնայէն Տէպաի քաջաւած հեռագիր մը կըսէ թէ, իկնութիւն զօրապետը Թէհիւանդ է, ինչպէս տարածայնը ուած է, այլ թէ կայսեր քով ապաշնորհ լինելով աչքէ ինկեր է :

—Այս առաւօտ ժամը 10ին Սև ծովու նեղուցի մարտիոցներէն 21 թնդանօթի հարուած արձակուիլը լուեցաւ ալ նէ, պատճառը դեռ դիտուած չէ :

—Պէրլինէն կ'հեռագրեն Տէյլի Նիւզը թէ Տէրօթօփիշ աւստրապապետը, որն որ Աւստրիոյ մէջ բռնուելով բանտարկուեր էր, փախչելով բանտէն Պոննա անցեր է :

—Անգղիայի թղթակից մը՝ Ռուսաց բանակին թուոյն քիշուրութեանը պատճառը հարցը ներով Ջիմմէրման զօրապետին, այս վերջինը պատասխանեց է թէ, ինչքան ալ քիշ ըլլայ՝ դարձեալ շատ է Տաճկաց համար :

—Սերվիա 60 միլիոն ֆր. ի փոխառութիւն մ'է ըրեր, կ'ըսեն, Ռուսիոյ հրաշխաւորութեամբը Բօշիլտի Պանքայէն :

—Ռուսք Բուժէլիէն ետքաշուած առենին բոլոր գտած խոտելէն ու ցորենը միատեղ առեր տարեր են, յարգը միայն թողլով ետենին, այնպէս որ օսմ. բանակին մէջ անգամ այսօր խոտելէնի նուազութիւնը զգալի ըլլալ սկսած է :

—Շիբկայի մէջ ամրացեալ ռուսաց զօրութիւնն այսօր 20 հազարի կ'հասնի կըսեն :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Սիւլէյման բաշանքն էմիր իւլէ այքն Ծընտա պիր լիվա դուր Գալօֆէրտէն Շիբկա դարշընտա Թուենճա նէհրին պօյունտա Գլանլիլա տօղրու հաւաքէթլէ օրա դարիէլէրի քիււմիլէն թախլիս խոււպ, խեան խաէն պուկարլարտան Էսիր թուլուլանլարը կէօնտէրիլմէքտէ, վէ 10 պինտէն զիւտէ իւլէրէրէնտէ խաշ տամկալը դօյուն վէ քէշի հայվանլարը իւլէ Շիբկա քէօյլիւնէ 1 սաաթ մէսաֆէսի օլան դարիէլէրտէ 25 կիւնտէն պերի Էշգըյա էլինտէ մուհապէրտէ օլան իսլամէրի թախլիս խոէրէք, պիր չօք պուկար ֆամլիլուլարը տախի Պալքանլարտան ինտիրիլտիկի, վէ Ալրատաւանտան Շիբկայա գատար օլան գաղալարտա Էշգըյանքն վիճուտի գալըրըրըշ օլտըր արզ օլընքը :

—Տիկէր սօն պիր թէլէկրաֆ նամէեէ նէզարէն Սիւլէյման բաշանքն օրտուսու սալը կիւնի Շիբկանքն երեքտէք թէբէլէրինի թուլարագ, դուվլէթլի իսթիհքիւմամթլարընտա միւլթէհասքն տիւլմէն տաքիլի իլէ սապահըն 12սինտէն կիճէնին Զսինէ գատար 14 սաաթ շիւտէթլի թօք վէ թիւֆէնք մուհարէպէսինէ տէվամ խոխիպ, տիւլմէնին աթէշին քէսրէթլինտէն վէ Էօլու կիպի եաղտըրտըրը գուժարալարտան Սիւլէյման բաշանքն պիլիւք թէլէֆաթը վուդու պուլմուշ իսէտէ, իւլմէնին պաթթալ թօքլարընա գարշը վիլթէք պիւլիւք թօքումուշ օլմադըրընտան տիւլմէն իսթիհքիւմամթլարըն գապթ իթմէեէ մուվաֆֆադ օլընամամըշ, հալ պուքի ֆէրտաթը կիւնիւ պիր գաշ պիւլիւք սահրա թօքու Շիբքանն սարպ թէբէլէրինէ չըդարըլպ, տիւլմէնին միւլթաշքէմ վէ դայէթ մէթանէթլի իսթիհքիւմամթլարըն էլէ կէշիլմէք իշին եէնիտէն մուհարէպէեէ պէտ օլնաճաղը իշար օլունմուշ իսէտէ, իշպու 2ինճի մուհարէպէ հազգընտա հէնուղ պու սապահպտէկին պիր մալիւմամթ ալընամամըշ տըր :

—Սթանտարտըն վէրտիլի մալիւմամթ կէօրէ, Բուժանիւ Սրպիսթան պէնիլտէ ադտըր մուգավլէլ օլտընտան ասկէր դարիպէն Սրպիսթանա տուլուլալուպ, Սըրպիլարըն տախի Բուս վէ վլահէր իլէ պիրէճէքլէրինտէն շիմտիտէն թիւմօք վատիսի իլէ Ալէքսիհայտա վէ Էսվօրտա իսթիհքիւմամթ իւլա իթմէքտէ իսիլէր :

—Էլէֆլա Էօնիւնտէ վէ Բուժուղ իլէ Պալքանտա՝ Մօսքօֆ օրաուսուքն մըդ տարը 140 նէֆէր օլտու դու Մօրինիկ Բօսթեաղքօր :

ԱՅԴ

ՍՈՒՐԷՆԱՆ ԵՐԿՍԵՈՒ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏԵՐԵՆԵԱՅ ԵՒ ԴԻՇԵՐՈՐԻԿ

ՈՐ ԳԱՂՂԻԵՐԵՆԻ ԽՈՍԱԿՆԵԹԻՆԸ

Կարտասուրէի է

Վարժարան նախակրթական

ու երկրորդական ուսմանց

Կետիկ փառայի մեծ փողոցին վարժարանը, գեղատեսիլ խառնուրդի վրայ թիւ 115 ընդարձակ և օդաւտէտ տունը 6 ամիս է Վարժարանի վերածուած է մեր տնօրէնութեան ներքեւ: Եւսակող մանկընտանիքներն է իբր յիսուս: Եւսակողները կան վարժարանին մէջ, որք ամենայն ճշգրտութեամբ և արդիւնատու կերպով զատարարակեն տղակերտներն ու տղակերտուհիները:

Արդի Հայ վարժարանաց մէջ ընդհանրապէս դասուած ուսումնական դաս, որոց աւանդելու մէջնորդ մտնողներն վարժարանին մէջնորդ նման է, կուսուցանեն նաև բնագիտութիւն, արտաբանութիւն, պատմ. եւրոպ. լեզու (Հայնական երաժշտ.) և աղբյւրական համար ձև ու կար ուսուցանելու մեծ ջանք կը լինի: Դասընթացի, թաղիտութեան և երկրաչափութեան բարձրագոյն դասերը գրեթէ բոլորովին գաղղիներէնով կուսուցանուին, իսկ միւս դասերն հայերէն: Թէ՛ աշակերտք և Թէ՛ աշակերտուհիք ճանաչի, զրօսանաց և հանգստեան ստանդարտը զաղղիներէն խօսիլու պարտաւորեալ են: Այս բանին զիրենք վարժեցնելու համար վարժարանն մնայուն պաշտօնեաց մ'ունի, ամեն օր ալ խօսակցելու վարժութեան դաս կուսուցանուին:

Վարժարանն կընդունուին նաև երեք ու կէս տարեկան մանչ և աղջիկ մանուկներ, որոց դաստիարակութիւնը գործաւորութեան վարժութեան մէջնորդութեամբ է, և որոց համար Գերմանիոյ մէջ գործածուած զրօսալի և օգտակար խաղալիքներ կան վարժարանին մէջ: Պատիկ մանկանց ամուսկոն թողան է 1 արծ. մճառ. եւսակողն կանխիկ: Ընդու և ուսմանը ուսման դաս ամանթողան է 3 արծ. մճառ. եւսակողն կանխիկ: անոնք որ ցերեկեայ ճաշը վարժարանէն ընել կուզեն, ամուսկան ծառած. մէճկալ աւելի վճարելու են:

Գիշերօթիկ աշակերտներն ամեն խնամք ու հանգստութիւն կ'ընենք մեր ընտանեաց մէջ, իբրև թէ իրենց տունն ըլլային: Եւսակողն եւսակողն սընայ թողան է 8 օամ. ոսկի կանխիկ: Գաւառներէն զրկուելիք ու զայնք պէտք է որ մայրաքաղաքին մէջ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանաց ներկայացուցիչն ունենան:

Մարիկ չիւնել ոտքի ուղղող տիկնայք և աղջկունք ալ կընդունուին վարժարանին մէջ յատուկ սակարկութեամբ: Իրանցի ուսման յատուկ ջանք կը լինի, դասատուն է բնիկ Գաղղ. Օրիորդ Տալիէ, վկայեալ Բարեգու. Երաժշտական վարժարանէն (քօնախօսութեամբ), բիւնօ գաւառնու ուղղողներն իթէ վարժարանին աշակերտներէն են, պիտի վճարեն ամսական 2 1/2 արծ. մճառ. իսկ եթէ

զրոյն միայն բնիկ գաւառնու տիկնայք կամ օրիորդք գաւառն 3 արծ. մճառ. եւսակողն կանխիկ:

Ուղղող կրնայ այցելել վարժարանին. ընդարձակ տեղեկութեանց համար ևս պէտք է վարժարան գալով տնօրէնութեան հետ տեսակցել:

Տէր և Տնօրէն

77 մարտ Ա. Ա. Սարգիսեան

ԾՈՂԷՆ ԶԸ ԲՈՆՈՒՆԵԼՈՒ ԴԵՂ

Բաղադրութեամբ

Լ. ՏԻՆԵԱՆ ԴԵՂԱՅՈՐՄԻ

Մոլային ճանքօրդաց համար անհրաժեշտ եղած սոյն հեղուկը որ ամեն անգամ ծախելու երբեք մէկ խաֆուէի դէպքով մը սոյն գէղէն առնելով, կրկին չափովը պարզ ջրի մէջ խառնելով խմած ատենը մարդ վերստին իւր հանդարտ ու առողջ վիճակը կ'ստանայ, կը դառնա Լ. Տինեանի դեղարանը, Ղալաթիա Սեմ փողոց, թիւ 108 մէկ շէր 2 ու կէս ֆր. գնով:

Ղալաթիա ՈՒՐ. 12 Օգոստ. ԸՆԻՔ. ՊԱՄՏ. ԱՄԺ.

Բաց	10 15
Դոց	10 15
Բարձր գին	10 1
Յած գին	10.15

Փոխ. 65ի	Փր. 55
» 65ի	» 55
» 69ի	» 49 20
» 75ի	» 48

Գանձատուն	17
Սօսիթէ Ժէնէրալ	5.05
Սօսիթէ Օթօման	2.25
Պանք տը Բօնաթ.	2.28
Գրեթի Ժէնէրալ	2
Թրամիլէ	1-7
Բուժ. Երկաթուղի	28 25
Բուժ. Կորօն	
Փօնա.	0/0
Տոկոս	
Ընթաց	
Հէփօլիտի	

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄԱՑ

(Օւ.մ. 100 րէ 1 հարւ.)

Անգղ. ոսկի	109.50
Գաղղ. »	87.3
Բօլ	83.50
Գարգօն արծաթ	6
» թղթադրած	14
Քրքից	51.7
Հինգրոց	17.20
մէթալիք	5 20
Ճերմակ մէճիտ	5.56
Պղինձ	164
Թղթադրած	գոցուած 173.50

Տ Ի Վ Ա Ն Ը

ՊԵՂԱՊԵՐ ԻՆՆԱՅՆ

ՆԱՄԻԻ ՄԵՐՀՈՒՄ

Սոյս գրկոյլը որ հանգուցեալ Յախր Նամի էֆէնտիի տաճկերէն բանաստեղծութիւնները կ'արտունակէ, կը ծախուի Հայ գրականաւոյ քով զին մէկ քառորդ թղթադրամ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆԱՆ

ԻՅՈՒՆ ՏԵ ՄԻՐԳՈՐԻ

ՄԱՐԻՕՆ ՏԸ ԼՈՐՄԻ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թարգմանաց Գր. ՉԵԼԵՆԵԱՆ

Սոյն նշանաւոր վէպին հայերէն թարգմանութեան երրորդ հատորն ալ Պօլիս հասած ըլլալով, կ'ծախուի Ս. Ղ. եւ Եղգմանեան գրատունը Եֆէն-ճամի Զիլնիկիւրէր ճատտէսի թիւ 2, և ուրիշ գրավաճառաց քով:

Գին 2 ֆր.

Ամբողջ գործը 4 հատորէ պիտի բաղկանայ:

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՁԱՆ

ԳՏՆՈՒԱԾ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին խոտեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներքին և թէ՛ դուրսէն կ'որոշածուի ու բաղմամբ ցաւեր ու հիւսանքութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ Բոլի, Ստամբուլ, մէլքի կամ Սիլվիքի ցաւեր. ու նաև Թանջ, Բօլքա և այլ ամառուան հիւսանքութիւններ ունեցողները սոյն դեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով կէս գաւաթ ջրի մէջ: Գիր ասպարի զրգալէն աւելի շաքար, վրան լեցուր անուշի զրգալ մը փառնալ տղէկ մը խառնէ ու խմէ: Կոկորդի հիւսանքութեանց և Ուռնցի համար դեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը մէկ կամ երկու անուշի զրգալ այն բաղադրութեան խմէ: Գոգացաւի թիւթիլով, Ուռն ցաւի, Ստամբուլ ու տեսակ տեսակ կուսակի ցաւերու համար դուրսէն փառնալ քսելով աղէկ մը շիւկուէ: Այլուս յի ցաւի համար քիչ մը բամպակ փառնալէ մէջ թաթիլիով ցաւած ակուային վրայ դնելու է:

Ամեն ատեն երբ որ ցաւ մը համար դուրսէն փառնալ քսել հարկ ըլլայ: Եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կը ըլլայ:

Մարմնոյն սոյնուած կամ ճմլուած տեղերը բժշկելու համար, վրանալը պատահածին պէս փառնալէն շաքար աղէկ մը լեցնելու է: Դաշակով և Կորուած վերքերը բժշկելու համար արեւը չի սրած շուտով մը վերքը կ'աղբելու և կ'աղին վրայէն փառնալ լեցնելու է մինչև որ բաւ մը թրջի փառնալէն նաև արեւն շրջանը կարողացնէ ու բոլոր թիւթիւնը կը զորացնէ:

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ ներկայութենէն զրեւ աւելորդ կը

համարենք. գործածողները զայն միայն ինչպիսի, ուղղութիւնով և Կար փորձել. գինն աժան է: Կ'ծախուի Սիւնիքեան և Ընկերաց Ամերի. Կիտն Կոնստանտինուր թիւ Դալաթիա Կ. Պալատ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆԱՆ

ՋԱՆԱՆ ԵՒ ՓԱՆՆԱՆ Ա.

Գրեց ՕՒՆԵՆԻՆ ԳԵՐԵՆԸ Պատմական

Ընթերցասէր ազգայինք որ նաև շուտ ազգային տաղանդաւոր հեղինակին «Անուշախմու» և այլ գործերը կ'ընեն, մեծ հաճութեամբ պիտի կարդան այս նոր գործը որ դարձեալ մեր ազգ. Պատմութեան առնուած է:

Կ'ծախուի Ս. Ղ. և Եղգմանեան գրատունը Եֆէն-ճամի Զիլնիկիւրէր ճատտէսի թիւ 2 և ուրիշ գրավաճառաց քով:

Գին 1 ֆր. 50 սանդիւ

ԹԱՏՐՈՆ

ԲԱՆԻԿԱՍՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

ՊԱՏԿԱՆԵՐԱՐԻ

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵՆԱՆ

Ս.ՅԱՆ ԸՆԹԵՐ ԳՈՐԾԸ ՈՐՈՇ օգտակար

Խոսքերն ու կարեւորութիւնը ամեն ընթերցասէր նա մանաւանդ աղայացի դաստիարակութիւն փափաքող ազգայնաց յայտնի է, 1876 տարւոյ Յուն վար 1 էն սկսեալ 15 օրն անգամ մը իբր հանդէս հրատարակուած է մինչև 1876 Գիկու, վերջ մաքուր թղթով և աղբիւր ապր զրոյթիամբ:

Այժմ գործին ամբողջ տարեկանը (24 թիւ, քառու ալ մեծաղբի) 105 պատկերներով մասնաւոր խնամք և վստիկութեամբ կ'ընեն քառթօնէ կազմուած կը գտնուի միայն փարիզ և Մէրճան չորսը Պաղատար Ա. Ղայի գրատունները ի գին մէկ կուկէս մէճիկով:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՏԱՐԱՆ ԿԵՍԱՐԱՆ

ԳՈՐԾ ՍՈՒՆՏՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Թարգմանաց Ե. Ս. Ս.

Հայ ժողովրդեան ընթերցասէր Խոսքերն զոչ ընելու մտքով Մատն նազարան ընդհանուր անուամբ հեղինակէ օգտակար և կրթական գործեր պիտի հրատարակեմք: Այս անգամ սկիզբ կընենք այս ձեռնարկով թիւ 1 Երկրաւոր Կետարաց Պատմութիւն ի լոյս ընծայելով թարգմանութիւն, և աներկմիտ եմք որ Հայ հասարակութիւնը քաջ ըզգալով այս Մատննազարանին օգտակարութիւնը պիտի փութայ արդեաւ քաջալերել զմեզ որպէս զի սոյն ձեռնարկութեան մէջ յարա տեսեմք:

Հրատարակէ

Կ'ծախուի Եֆէն-ճամի Զիլնիկիւրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. եւ Եղգմանեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով զին 1 ֆր. 50 սանթ: